

формально заявляти в якості юридичних власників бізнесу осіб, які виконують ці функції лише номінально, в інтересах третіх осіб - реальних власників бізнесу. З позиції сьогодення НБУ перевірити цю інформацію не має можливості. Виходом з такої ситуації може бути зіставлення поданої інформації у рамках національних і зарубіжних реєстрів. Як було відмічено, в Україні банк зобов'язаний подавати інформацію про кінцевих вигодонабувачів не лише в НБУ, але і в Державну реєстраційну службу України. При цьому, перелік і зміст інформації, що запитується, в обох реєстрах схожі. Як результат, якщо за даними НБУ особа є бенефіціаром одного банку, а за даними ДРС - ще і декількох десятків інших, не пов'язаних один з одним, компаній, то це повинно бути приводом для ретельнішої перевірки наданої інформації регуляторами.

Проблема відкритості інформації про кінцевих власників банків та інших компаній актуальна не лише для України. Так, у кінці минулого року Європарламент і Європейська рада погоджували фінальну версію Четвертої директиви, спрямованої на боротьбу з відмивання грошових коштів (4th Anti - Money Laundering Directive, AMLD). У рамках нового законодавства кожна країна ЄС повинна буде створити реєстр кінцевих бенефіціарів усіх зареєстрованих на її території компаній, у тому числі і тих, учасниками яких є офшорні компанії і трасти. Реалізація нововведень запланована орієнтовно на 2017 рік. Є надія, що створення реєстрів бенефіціарів в країнах Євросоюзу дасть позитивний хід розкриттю такої інформації та відносно кінцевих вигодонабувачів українських компаній.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ : СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Т. А. КОЛЯДА , к. ю. н.

А. А. КОЗІНА, к. ю. н.

Харківський національний університет міського господарства

імені О. М. Бекетова

takolyada@mail.ru

У розвинених країнах світу сформовано апробований механізм взаємодії між органами публічної влади та бізнесом на основі державно-приватного партнерства. Правові засади запровадження державно-

приватного партнерства в Україні визначено Законом України «Про державно-приватне партнерство» від 1 червня 2010 року. Так, згідно зі ст. 1 цього Закону державно-приватне партнерство розглядається як співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому законодавством України. Незважаючи на наявність відповідної нормативної бази, упродовж останнього часу так й не вдалося чітко визначити шляхи розвитку державно-приватного партнерства.

Аналітики наголошують, що державно-приватне партнерство є рівноправним і взаємовигідним співробітництвом між державою, територіальними громадами та приватними інвесторами у контексті реалізації проектів, спрямованих на вирішення важливих соціально-економічних проблем. Залучення приватного партнера-інвестора має забезпечити ефективніше використання фінансового ресурсу при реалізації проекту та підвищення дохідності об'єктів у ході їх подальшої експлуатації.

Механізм державно-приватного партнерства формує підґрунтя для спільної відповідальності держави, громади і бізнесу за розвиток секторів, що мають пріоритетне значення для регіональної економіки. Зокрема, йдеться про реалізацію інфраструктурних проектів, а саме: дорожньо-транспортної інфраструктури, водопостачання, водовідведення, утилізація сміття, житлового будівництва тощо.

Закон України «Про державно-приватне партнерство» визначає, що проекти державно-приватного партнерства повинні відповідати таким основним критеріям: забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера; наявність довготривалого характеру (від 5 до 50 років); передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства. Відповідно до ст. 4 зазначеного Закону визначено сфери застосування державно-приватного партнерства. До легітимних форм здійснення державно-приватного партнерства віднесено концесію, договір про спільну діяльність, інші договори.

Процедура здійснення державно-приватного партнерства охоплює такі стадії: підготовку пропозицій про здійснення державно-приватного партнерства та подання на розгляд відповідному державному органу або органу місцевого самоврядування; аналіз ефективності здійснення державно-приватного партнерства; обґрунтування соціально-економічних та екологічних наслідків здійснення державно-приватного партнерства; прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства; визначення на конкурсних засадах приватного партнера та укладення договору в рамках державно-приватного партнерства. У ст.ст. 18-22 Закону України «Про державно-приватне партнерство» закріплено шляхи державної підтримки державно-приватного партнерства, гарантії прав приватних партнерів та контроль за виконанням договорів укладених в рамках державно-приватного партнерства.

Комплексний аналіз стану нормативно-правового регулювання державно-приватного партнерства дає підстави констатувати наявність окремих проблем. Так, згідно зі ст. 7 Закону України «Про державно-приватне партнерство» встановлено, що об'єктами державно-приватного партнерства можуть бути: існуючі, зокрема, відтворювані (шляхом реконструкції, модернізації, технічного переоснащення) об'єкти, у тому числі ділянки надр; створювані чи придбані. Водночас аналізована норма унеможлиблює реалізацію приватним партнером таких проектів як будівництво з наступною передачею їх державному партнеру. На нашу думку, в законі доцільно передбачити мінімальну частку участі приватного партнера (натомість в деяких країнах мінімальна частка приватного фінансування складає 25% від загального обсягу фінансування). Зважаючи на недостатню привабливість для приватних партнерів окремих об'єктів житлово-комунального господарства, що мають зношене обладнання та потребують значних фінансових ресурсів при невизначених термінах отримання прибутку від їх експлуатації, пропонуємо закріпити положення щодо надання пільг (преференцій) приватному партнеру.

Таким чином, в Законі України «Про державно-приватне партнерство» закріплено базові положення щодо запровадження державно-приватного партнерства. Водночас аналіз спектру існуючих проблем в галузі житлово-комунального господарства свідчить про нагальну потребу новелізації зазначеного нормативно-правового акту шляхом формального закріплення положень щодо можливості інвестування приватними партнерами у

будівництво об'єктів з наступною їх передачею державному партнеру, мінімальної частки приватного фінансування, надання приватному партнеру певних пільг (преференцій) при інвестуванні у капіталомісткі об'єкти тощо.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

А. М. БРОДВІЙ

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Співтовариством закладає нову філософію відносин між Україною та ЄС – перехід від принципів партнерства та співробітництва на якісно новий рівень – до політичної асоціації та економічної інтеграції. Однією з основних цілей ратифікації Угоди про асоціацію ЄС та України є запровадження умов для посилення економічних та торговельних відносин, які вестимуть до поступової інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС, у тому числі завдяки створенню поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі, як це визначено у Розділі IV («Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею») цієї Угоди, та підтримувати зусилля України стосовно завершення переходу до діючої ринкової економіки, у тому числі шляхом поступової адаптації її законодавства до *acquis* ЄС.

В умовах складної економічної і політичної ситуації важливо не тільки створити умови для інтеграції законодавства України до законодавства ЄС, але і забезпечити можливість розвитку вітчизняних ринків товарів, та конкурентоздатність суб'єктів господарювання особливо в тих галузях економіки, які мають можливості зростання своєї економічної активності. На наш погляд, такими ринками є ринок деревини та ринок продукції її переробки, як результат діяльності суб'єктів господарювання лісового господарства та лісової промисловості, які сьогодні мають чітку диференціацію за споживачами. Ринок необробленої деревини в основному спрямований на іноземного споживача, зокрема країни Європейського Союзу, натомість ринок промислової продукції орієнтований на вітчизняного споживача, але здебільшого продавцями в його межах виступають іноземні виробники деревної продукції.